

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	Ekologia i ochrona środowiska, B8
Nazwa przedmiotu (j. ang.):	Ecology and <u>environmental protection</u>
Kierunek studiów:	Turystyka i rekreacja
Specjalność/specjalizacja:	
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia stacjonarne
Koordinator przedmiotu:	nauki przyrodnicze nauki biologiczne ekologia
	dr W. Krukar

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	Kształcenie podstawowe
Status przedmiotu:	Obowiązkowy
Język wykładowy:	Polski
Rok studiów, semestr: *)	I, 2
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	Stacjonarne – wykład 30 h, ćwiczenia audytoryjne 15 h
W przypadku studiów międzyobszarowych stosunek procentowy tych obszarów w ocenie koordynatora (efekty kształcenia wymienione w punkcie 5 powinny odzwierciedlać te relacje, należy więc wymienić odpowiednie efekty obszarowe):	
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	Podstawowa wiedza z zakresu ekologii, biologii i geografii Przedmioty wprowadzające: Ekologia i ochrona środowiska

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS: (A + B)	Semestr 2: 4 punkty ECTS Razem punktów ECTS na studiach: - Stacjonarnych 4	Stacjonarne
---	--	-------------

		sem I	sem. II
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela z podziałem na typy zajęć oraz całkowita liczba punktów ECTS osiąganych na tych zajęciach:	Wykład		30
	Konsultacje		10
	w sumie:		40
	ECTS		1
B. Poszczególne typy zadań do samokształcenia studenta (niewymagających bezpośredniego udziału nauczyciela) wraz z planowaną średnią liczbą godzin na każde i sumaryczną liczbą ECTS:	przygotowanie ogólne do zajęć		15
	praca w bibliotece		10
	praca nad prezentacją lub projektem		15
	w sumie:		40
	ECTS		1
C. Liczba godzin praktycznych / laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS:	ćwiczenia audytoryjne		10
	ćwiczenia terenowe		5
	przygotowanie do ćwiczeń		10
	przygotowanie do egzaminu		20
	w sumie:		45
	ECTS		2
D. W przypadku studiów międzyobszarowych procent punktów ECTS przyporządkowanych obu obszarom (zgodnie z p. 2)	..... ECTS - obszar nauk		
	..... ECTS - obszar nauk		

4. Opis przedmiotu

Cel przedmiotu:	Cel przedmiotu: Nabycie umiejętności rozumienia i analizowania procesów dokonujących się w środowisku przyrodniczym. Identyfikacji zagrożeń ekologicznych oraz respektowania naturalnych praw rządzących przyrodą przy zastosowaniu skutecznych instrumentów ochrony przyrody ujętych w prawodawstwie krajowym i międzynarodowym. Kształtowanie umiejętności samodzielnego obserwowania i rejestrowania stanu środowiska. Znajomość przestrzennego rozmieszczenia form ochrony przyrody w Polsce
Metody dydaktyczne:	Metody dydaktyczne: - metody podające: wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie lub wyjaśnienie, pogadanka - metody problemowe: wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, dyskusja dydaktyczna - metody praktyczne: pokazy, projekty, prezentacje własne studentów
Treści kształcenia:	Treści kształcenia Wykłady: <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe wiadomości z ekologii i ochrony środowiska – pojęcia, prawa ekologiczne oraz wybrane cykle biogeochemiczne. 2. Środowisko a człowiek – problemy demograficzne, antropogeniczne zmiany w środowisku, siedliska naturalne, półnaturalne i antropogeniczne. 3. Bariery rozwoju cywilizacji: zanieczyszczenie powietrza, wód, gleb, promieniowanie jonizujące, hałas, wibracje, efekt cieplarniany.

4. Problem wyczerpywania się surowców. System zagospodarowania odpadów.
5. Zagrożenia szaty roślinnej i fauny (bioróżnorodność). Ekologia a rolnictwo.
6. Wpływ zanieczyszczeń na zdrowie człowieka.
7. System ochrony przyrody w województwie podkarpackim, w Polsce i na świecie.
8. Turystyka a ochrona przyrody.
9. Stan środowiska w województwie podkarpackim, w Polsce i na świecie.
10. Koncepcja (ekorozwoju) rozwoju zrównoważonego i monitoring środowiska.

Ćwiczenia audytoryjne:

1. Kształtowanie postaw proekologicznych społeczeństwa lokalnego. Walory przyrodnicze powiatu krośnieńskiego i województwa podkarpackiego.
2. Struktura ekologiczna i dynamika populacji. Elementy struktury populacji (wielkość i liczebność, struktura przestrzenna, struktura wiekowa, struktura płci, struktura socjalna, struktura genetyczna).
3. Zależność aktywności organizmu od natężenia czynnika ograniczającego (temperatura, woda), Podział roślin na grupy ekologiczne wg różnych czynników środowiska - sporządzenie tabeli.
4. Przedstawienie wieku populacji ludzkiej i trendu rozwojowego. Obliczanie współczynników reprodukcji populacji ludzkiej na podstawie danych wg GUS.
5. Oddziaływanie organizmów względem siebie na podstawie sąsiedztwa roślin. Zakres tolerancji ekologicznej organizmów, gatunki steno i eurotopowe.
6. Przegląd typów roślinności Polski. Wytypowanie grup do zagospodarowania przestrzennego: w gospodarstwie produkcyjnym, agroturystycznym i rekreacyjnym.

Ćwiczenia terenowe:

7. Ćwiczenia w terenie: rejestrowanie różnorodności biologicznej – ścieżka przyrodnicza w rez. „Tysiąclecia”.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji

Efekt przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)	Efekt kierunkowy	Forma zajęć dydaktycznych	Sposób weryfikacji efektów kształcenia (forma zaliczeń)
PIP_W08	Wiedza <ol style="list-style-type: none"> 1. Student zna podstawową terminologię z zakresu ekologii i ochrony środowiska. 2. Student posiada podstawową wiedzę, obejmującą relację człowiek - środowisko przyrodnicze. 3. Student posiada podstawową wiedzę z zakresu systemu ochrony środowiska w województwie podkarpackim oraz w Polsce i na świecie 4. Student posiada podstawową wiedzę, obejmującą relację turystyka - środowisko przyrodnicze. 	K_W09	Wykład / ćwiczenia	Egzamin, kolokwia
M1_U13 M1_U14	Umiejętności <ol style="list-style-type: none"> 1. Student nabywa umiejętności rozumienia i analizowania procesów dokonujących się w środowisku przyrodniczym. 	K_U09 K_U10	Wykład / ćwiczenia	Obserwacja - udział w

PIP_U12	<ol style="list-style-type: none"> 2. Student identyfikuje zagrożenia ekologiczne. 3. Student umie samodzielnie obserwować i rejestrować stan środowiska. 4. Student zna przestrzenne rozmieszczenie form ochrony przyrody w Polsce 5. Student umie opracować i prezentować wyniki własnych działań w zakresie ochrony środowiska 6. Nabył umiejętności językowe w zakresie ekologii 		a/ćwiczenia terenowe	dyskusjach, aktywność w pracach w terenie
M1_K01 H1P_K01 H1P_K05 PIP_K01	Kompetencje społeczne <ol style="list-style-type: none"> 1. Student ma świadomość potrzeby ciągłego doksztalcania się 2. Ma świadomość odpowiedzialności za dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze regionu, kraju oraz Europy 3. Student potrafi określić najważniejsze działania służące realizowanych przez siebie i innych działań 	K_K01 K_K09	Wykład / ćwiczenia	kolokwia, aktywność w czasie ćwiczeń

6. Sposób obliczania oceny końcowej

Ocena końcowa przedmiotu jest średnią ważoną oceny wystawionej z ćwiczeń (40%) oraz oceny z egzaminu (60%).

7. Zalecana literatura

Literatura podstawowa:	Zalecana literatura Podstawowa: <ol style="list-style-type: none"> 1. Dobrzańska B., Dobrzański G., Kielczewski D. 2008. Ochrona środowiska przyrodniczego. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa. 2. Pullin A. S. 2005. Biologiczne podstawy ochrony przyrody. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
Literatura uzupełniająca:	Uzupełniająca: <ol style="list-style-type: none"> 1. Campbell B. 1995. Ekologia człowieka. Historia naszego miejsca w przyrodzie od prehistorii do czasów współczesnych. PWN, Warszawa. 2. Głowaciński Z. (red.) 1992. Polska czerwona księga zwierząt. PWRiL, Warszawa. 3. Kistowski M., Iwańska M. 1997. Systemy informacji geograficznej. Bogucki Wydawnictwo Naukowe. Poznań. 4. Kurnatowska A. (red.) 1997. Ekologia. Jej związki z różnymi dziedzinami wiedzy. PWN, Warszawa - Łódź. 5. Malinowski A., Strzałko J. (red.) 1985. Antropologia. PWN, Warszawa - Poznań. 6. Szczęsny T. 1982. Ochrona przyrody i krajobrazu. PWN, Warszawa. <p>Umiński T.: Ekologia, środowisko, przyroda. 1995. Wyd. Szkolne i Pedagog., Warszawa.</p>

8. Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta [h]
obecność na wykładach oraz na ćwiczeniach	II semestr 45 h
przygotowanie do ćwiczeń	II semestr 10 h
przygotowanie do kolokwiów	II semestr 15 h
przygotowanie do egzaminu	II semestr 15 h

praca w bibliotece	II semestr 10 h
praca nad prezentacją, projektem	II semestr 20 h
przygotowanie do zajęć terenowych	II semestr 5 h
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	II semestr 120 h
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	II semestr 4 p
9. Uwagi	

*) Uwaga: w przypadku przedmiotów/modułów trwających więcej niż jeden semestr należy rozpisać semestralnie punkty 3, 4, 5, 6, 8